

Троян Алла Олександрівна,
к.філол.н., доцент кафедри українознавства та соціальних наук
Одеського державного екологічного університету
ukrain@odeku.edu.ua

Кантаржи Наталія Іванівна,
Мирошніченко Марія Іванівна,
ст. викладачі кафедри українознавства та соціальних наук
Одеського державного екологічного університету ukrain@odeku.edu.ua

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА НЕГАТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРИ КОМУНІКАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Комунікативна культура є однією з визначальних властивостей сучасної людини, оскільки займає провідне місце в загальнокультурному і професійному становленні особистості.

Сьогоднішні студенти вищої школи показують недостатню підготовку до спілкування, рівень сприйняття інформації у кожної людини різний, як наслідок, виникають труднощі в спілкуванні, спостерігається невміння правильно викладати свою точку зору, передбачати поведінку і вчинки співрозмовника, мотивувати і аргументувати свою позицію, спілкуватися з людьми незалежно від віку та професії. Все це свідчить про низький рівень комунікативної культури студентської молоді.

Комунікативна культура відноситься до основних видів культури і надає можливість людині пізнавати себе та інших через головне джерело культури - спілкування. Комунікативна культура студентів вищої школи розглядається як один з показників рівня професійної підготовки майбутнього фахівця. Соціалізація майбутніх фахівців в суспільних відносинах вона залежить в значній мірі від культури комунікації, вміння досягти цілей в контактах з іншими людьми. поняття Комунікативна культура, визначає наявність у кожного фахівця певних особистісних якостей, умінь і навичок, які забезпечують досягнення цілей в міжособистісному взаємодії з іншими людьми, дають можливість спілкуватися, орієнтуватися на успіх у професійній діяльності, адаптуватися до нової системи взаємин у виробничому колективі, прагнути до самовдосконалення та самореалізації в сучасному суспільстві. [1]

До найважливіших компонентів комунікативної культури майбутнього фахівця відносять такі: потреба в спілкуванні, вміння встановлювати контакт в наявній ситуації з бажаними або необхідними з точки зору справи партнерами; вміння створити ситуацію співпраці або спілкування з конкретними людьми; вміння знайти теми для розмови в різних ситуаціях; вміння вибрати адекватні способи взаємодії в діловому або емоційному спілкуванні, в груповому або колективному співробітництві. [1]

Причинами низької культури спілкування, на наш погляд, є значний вплив суржиків та недостатнє знання літературної вимови. Вислів древніх греків: “Заговори, щоб я тебе побачив”, – красномовно свідчить про те, яке місце мовленню надавали елліни.

За умови практичної відсутності до недавнього рідної мови у фаховому обігу, запозичення російських термінів, було явищем загальним. У мовній практиці під впливом російської мови пішло не лише активне запозичення фахових термінів, а й заміна власної лексики на чужу, наприклад: “шарикова ручка” замість “кулькова ручка”, “старі друзі” замість “давні друзі”; “приймати участь” замість “брати участь”; “офіціальний” замість “офіційний”; “очна форма навчання” замість денна форма навчання.

Міграційні проблеми, пов'язані з мовними проблемами сучасної молоді, - це вживання сленгу, жаргону, ненормативної лексики. Сленг – це різновид розмовної мови, яку суспільство оцінює як підкреслено неофіційну і яка характеризується динамічною зміною лексичного складу, що поповнюється за рахунок арго, жаргонізмів, вульгаризмів та неологізмів. до утворення великої кількості молодіжних студентських новотворів (сленгізмів) призвели такі явища, як демократизація українського суспільства, соціальний розвиток, поширення масової культури, нові віяння в культурі тощо. [2, с.31-33]

Міграційні процеси сприяли тому, що в українській мові на соціально-політичній хвилі з'явилися слова російського походження (ватник, зашквар, бульбаш, шарага, бурса, общага, забійся, ульот, отпад, прикол, бабло, на фіг) Вони вживаються як серед молоді, так і серед дорослих.

В останній час у молодіжному сленгу використовуються нові слова іншомовного походження, поширені в Інтернеті, такі, як: пости, поститься, лайки, лайкнуть, селфі, флешмоб, квест, патимейкер, драгуте, хайловий, фейковий, тренд, лайфхаки та інші.

Сленгові слова та вислови є досить різноманітними і відмінними у різних групах людей. наприклад, лексему “розуміти” в одній компанії звикли замінювати словом “шарити”, а в іншій – “розчехлятися”. для вираження подиву одні використовують слова “я в шоке”, для інших характернішими є слова “я холодний”, “я в трансі”, “ти що гоніш?” і навіть “хай мене покрасять”.

За своєю природою молодіжний сленг швидкозмінний, підвладний моді. без лексичної фіксації він приречений на зникнення, оскільки сленгізми швидко з'являються та швидко зникають. Це доводить актуальність і доконечну потребу теоретичного і лексикографічного опрацювання сленгу, який став основним засобом спілкування молоді.

[2, с.31]

Не менш поширеними є інтержаргони та сленгізми, які утворилися внаслідок спрощення слів: «спс» (спасибі), «ок» (добре), «хрш» (від слова «хорошо»), «нет» (інтернет), «універ» (університет), «кури» (куратори), «адіки» (кросівки «адідас»), «галя», «галюн» (галюцинація), «клава» (клавіатура), «азек» (азербайджанець), «адмін» (адміністратор), «преподи» (викладачі), тощо. основним їх джерелом є соціальні мережі.

Наявність сленгу свідчить, що у мові відбувається безперервна міграція мовних одиниць, перехід їх з одного лексичного розряду в інший, а яскрава експресія більшості сленгових слів робить їх особливо привабливими не тільки для певної соціальної групи, яка їх використовує, а і для оточуючих. тобто, сленг не є певною замкнутою системою. деякі сленгові слова одночасно існують у мовленні злодіїв і студентів, одеських і київських школярів, музикантів і «нових українців».

Як ми бачимо, сленг дійсно є дуже важливою і поширеною формою існування української мови. Це мовне явище потребує детального вивчення і фіксації, такої як словники, підручники, друковані видання. Зараз сленгізми привертають увагу багатьох фахівців. результатом цього є велика кількість статей і наукових робіт на дану тему, навіть видання словників, у яких зібрані всі зафіксовані сленги та їх пояснення. Також існують сайти та інтернет-словники, де можна знайти значення багатьох з існуючих сленгів.

Безперечно, сленг негативно впливає на українську мову, тому що одними з джерел сленгу є вульгаризми, русизми, ненормативна лексика.

Використання сленгу свідчить про низький культурний рівень сучасної молоді. словесний бруд, що заповнив мовлення нашої молоді, мовленнєвий примітивізм, вульгарщина - це виразні ознаки бездуховності. українська мова може звучати

попростацькому і найвишуканіше. Кожен майбутній фахівець має вчитися пізнавати тонкощі рідної мови, її синонімічне багатство, багатство фразеологічних зворотів та крилатих висловів, багатство прислів'їв, приказок про всі сторони життя.

Кожна людина прекрасно знає, що таке нецензурні слова, лайка, тобто ненормативна лексика. Однак в останній час в зв'язку з соціальними та міграційними процесами йдеться про поширення ненормативної лексики

Саме через ненормативну лексику ми можемо спостерігати деградацію нашого населення. Наприклад, раніше подібні слова могли собі дозволити вживати злочинці, п'яниці і інші подібні до них, то зараз час змінився, і люди змінились, але не в кращу сторону. Молоді люди, не має значення, чи хлопець чи дівчина, спокійно у спілкуванні між собою вживають ненормативну лексику і це ніскільки їх не бентежить; більше того, деякі з них навіть дійшли до того, що використовують ненормативну лексику просто для зв'язку звичайних слів. Молоді люди вільно «матюкаються» в присутності дівчат, і тих це нітрохи не ображає та й у суто дівочих компаніях використання нецензурних слів стало звичайною справою.

Ненормативна лексика розповсюдилась практично у всіх сферах життя – дуже часто можна зустріти подібні слова у сучасній літературі, кіно, телебаченні.

Часто від молодого покоління ми можемо почути, що розмовний стиль мови взагалі неможливо очистити від ненормативної лексики. Деякі люди вважають, що у вживанні ненормативної лексики немає нічого поганого, навпаки, подібні слова дозволяють позбавитися від накопиченої негативної енергії, тим паче, доволі часто можна чути від студентів, що вони вживають ненормативну лексику тільки тоді, коли дуже злі.

Розвиток мови – об'єктивний процес, у якому основну роль відіграє молоде покоління як найбільш гнучкий прошарок населення. Найяскравіше це явище проявляється на зламі епох, у періоди війн та революцій, а також стрімких соціальних процесів. При цьому основним джерелом поповнення словникового запасу мови слугує неформальне мовлення.

Мова - це специфічна форма віддзеркалення дійсності. Вона слідує за змінами, що відбуваються в нашому житті, пов'язаними із зміною культурних орієнтирів, цінностей, установок і, звичайно, властивості мови і властивості середовища взаємозв'язані. Тому міграційні процеси грають не останню роль в змінах в українській мові. Можливо, деякі слова з молодіжного сленгу в майбутньому стануть нормативними, а поки вони, впливаючи на мову, засмічують її.

Література

1. Пустовойт Н.М. Особливості комунікативних відносин майбутніх вчителів іноземної мови в процесі професійної підготовки. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=295.
2. Шумейкіна А. Сучасний український сленг: конотативний аналіз// Журнал «Дивослово», 2012. №2. С.31-33.